Moviments culturals i artístics

Criteris d'avaluació

CE 1 Analitzar produccions de diferents moviments culturals i artístics des de les avantguardes a l'actualitat, reflexionant de manera oberta i crítica sobre el seu context històric i els seus aspectes singulars i comuns, per comprendre el valor de l'art com a representació de l'esperit d'una època.
CA 1.1 Identificar els aspectes singulars de diverses manifestacions culturals i artístiques des de les avantguardes fins a l'actualitat, relacionant-los amb el sentit d'aquestes obres, amb els contextos en els quals han estat produïdes i amb la tradició artística, de manera oberta, crítica i respectuosa.
CA 1.2 Establir relacions entre manifestacions culturals de diferents camps creatius dels principals moviments culturals i artístics contemporanis, identificant elements comuns que configuren l'esperit de la seva època.
CA 1.3 Investigar sobre el paper dels moviments culturals i artístics com a motors de canvi i evolució de la societat, recorrent a fonts fiables.

CE 2 Explicar el valor social del patrimoni, reflexionant sobre el compromís de l'art amb la seva època i sobre la importància de la llibertat d'expressió en produccions culturals i artístiques, per construir una mirada sobre l'art que reconegui, valori i respecti la diversitat cultural.
CA 2.1 Explicar la importància de la promoció, conservació i posada en valor del patrimoni artístic i cultural.
CA 2.2 Explicar la repercussió i el compromís social de l'art, analitzant exemples que mostrin la implicació dels creadors i els efectes generats en la societat.
CA 2.3 Analitzar la importància de la diversitat cultural i de la lliure expressió en l'art a partir de l'estudi de manifestacions culturals i artístiques diverses, incloent les realitzades per dones o les procedents d'àmbits diferents a la cultura occidental.
CA 2.4 Desenvolupar projectes d'investigació individuals o col·lectius que mostrin una implicació i una resposta personals entorn de la lliure expressió artística i els seus possibles límits, partint de l'anàlisi de casos concrets.

CE 3 Explorar i valorar els llenguatges i els codis de diferents manifestacions culturals i artístiques des de les avantguardes fins a l'actualitat, identificant-ne i comprenent-ne les característiques, referents i intencionalitats, per potenciar les possibilitats de gaudir-ne estèticament.
CA 3.1 Identificar i explicar les característiques de diverses produccions culturals i artístiques a partir de l'anàlisi dels seus llenguatges i codis propis.
CA 3.2 Investigar i analitzar la presència de referents comuns en manifestacions culturals i artístiques diverses, comparant els seus temes, llenguatges o intencionalitats.
CA 3.3 Debatre sobre diferents propostes culturals i artístiques, intercanviant les opinions i els sentiments experimentats i incorporant judicis de valor vinculats a l'apreciació estètica de les obres de manera argumentada, constructiva i respectuosa.

CE 4 Analitzar l'evolució de l'art i la cultura en la història recent, identificant els diferents àmbits en què es produeixen i manifesten, com també el valor de la innovació i el paper de les tecnologies, per desenvolupar un criteri informat i crític davant el fet artístic que afavoreixi la identificació d'oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional.
CA 4.1 Argumentar la influència i aportacions que els nous llenguatges i tecnologies han incorporat a la cultura i l'art recents, a partir de l'anàlisi crítica de diferents produccions, valorant l'actitud innovadora dels creadors.
CA 4.2 Explorar, explicar i valorar la repercussió social i econòmica de diferents manifestacions culturals i artístiques, reflexionant sobre les oportunitats personals i professionals que ofereixen.
CA 4.3 Identificar àmbits i espais diversos en els quals es desenvolupa la pràctica cultural i artística en l'actualitat, analitzant de quina manera condicionen les manifestacions que acullen.

CE 5 Explicar la pràctica cultural i artística com un mitjà d'expressió i comunicació individual i col·lectiu d'idees, opinions i sentiments, a partir de l'anàlisi crítica de diverses manifestacions culturals i artístiques que inclogui també la reflexió sobre el seu impacte ambiental, econòmic i social, per aprofundir en el coneixement de la societat contemporània i promoure el compromís personal amb la sostenibilitat.
CA 5.1 Explorar diferents manifestacions culturals i artístiques actuals amb interès, curiositat i respecte, identificant-ne el valor expressiu i comunicatiu tant de la individualitat dels creadors, com de la societat en la qual es produeixen.
CA 5.2 Explicar algunes de les repercussions mediambientals, socials i econòmiques de la cultura i l'art sobre la societat actual, explorant alternatives que afavoreixin la consecució dels objectius de desenvolupament sostenible.

Sabers bàsics

Es concreten a continuació els sabers bàsics organitzats en blocs.

A. ASPECTES GENERALS
L'evolució del concepte d'art
- L'evolució del concepte d'art i de les seves funcions al llarg de la història.
- L'origen del concepte d'art i la seva percepció a occident des de l'Antiguitat fins a l'Edat Mitjana.
- El canvi de la percepció de l'art durant el Renaixement.
- La comprensió de l'art i del fet artístic a partir de les avantguardes del s.XX fins a l'actualitat.
Les diferents manifestacions de l'expressió artística
- Les arts plàstiques i visuals.
- L'arquitectura.
- Les arts escèniques i la música.
- Les arts audiovisuals.
- Les arts immersives i interactives.
Elements essencials dels diferents llenguatges artístics
- Els elements essencials de les arts plàstiques i visuals.
- El vocabulari específic de l'arquitectura.
- Els elements essencials de la música i dansa.
- La interrelació entre diferents llenguatges artístics.
Els grans moviments artístics i culturals contemporanis. Aspectes fonamentals
- Les característiques dels grans moviments artístics del s.XIX.
- La ruptura amb la tradició clàssica de les avantguardes del s.XX.
- L'art conceptual.
- L'impacte de la globalització en l'art.
L'expressió artística en el seu context social i històric
- Estudi de les manifestacions artístiques en relació amb els períodes històrics i els esdeveniments socials i polítics que les van influenciar, com la Revolució Francesa en el Romanticisme, la Primera Guerra Mundial en les primeres avantguardes o la cultura del consum en el *Pop Art*, entre d'altres.
- L'art com a mitjà de progrés, crítica i transformació sociocultural a partir de les obres més representatives de l'època contemporània.
Funció social de l'art i la cultura. El seu impacte socioeconòmic
- L'estudi de la funció social de l'art en diferents cultures i èpoques.

- El poder de l'art contemporani per fomentar la cohesió social.
- El sector cultural com a motor del desenvolupament econòmic.
- El desenvolupament econòmic en ciutats amb patrimonis artístics significatius. El turisme cultural.
La llibertat d'expressió. La censura en l'art
- L'origen de la modernitat artística. La rebel·lió contra la norma academicista. La recerca de la subjectivitat i la llibertat d'expressió.
- La censura artística en diferents contextos històrics a partir de les imposicions de les religions, la política o la cultura.
Estereotips culturals i artístics. La perspectiva de gènere i la perspectiva intercultural en l'art. El respecte a la diversitat
- La dona com a artista. La lluita per la visibilitat al llarg de la història de l'art.
- Estereotips culturals i artístics. La representació de la dona al llarg de la història.
- Identitats sexuals i de gènere en l'art. Artistes i representacions.
- L'art i els i les artistes a les Illes Balears.
L'art com a eina d'expressió individual i col·lectiva
- L'art com a instrument de transformació social, denúncia i canvi polític.
- L'art com a expressió individual i subjectiva de l'artista a partir de les obres de les avantguardes artístiques del s.XX.
- L'art i la identitat col·lectiva a partir d'obres dels i les artistes de les Illes Balears.
- L'art per a la interacció social: els projectes col·laboratius.
Estratègies de recerca, anàlisi, interpretació i valoració crítica de productes culturals i artístics
- Pautes per a l'anàlisi d'obres artístiques des dels punts de vista tècnic, formal, iconogràfic i estilístic.
- La definició d'un projecte artístic i les seves fases.
- La importància del treball en equip i la comunicació en els projectes artístics col·lectius.
- L'evolució del projecte artístic: esbós, desenvolupament, avaluació i ajustament.
- La revisió i la retroacció (feedback) dels projectes.

B. NATURALESA, ART I CULTURA
Del *plein air* a la fotografia de naturalesa
- El *plein air*. La pintura a l'aire lliure a l'estil impressionista. La transitorietat.
- Característiques de la fotografia de la naturalesa i el paper que té en la conservació del medi ambient.
- La temàtica del paisatge i la representació de la naturalesa a través de la història de l'art.
Art, consciència ecològica i sostenibilitat
- Art i sostenibilitat. Els materials reciclats.
- L'art com eina de conscienciació ecològica.
- La relació de l'art i el canvi climàtic.
Art Povera
- L'Art Povera i l'ús de materials naturals, pobres i no convencionals.
- Origen de l'Art Povera en els anys 60, la seva influència i evolució fins l'actualitat.
Art ambiental i *Land Art*
- El concepte d'art ambiental.
- El *Land Art* i la intervenció directa en el paisatge. L'art efímer.
- La connexió de l'art contemporani amb l'ecologia. La contribució de l'art als objectius del desenvolupament sostenible, la biodiversitat i la lluita contra el canvi climàtic, entre altres.

C. L'ART DINS L'ART
Art primitiu, oriental, precolombí i africà. El seu paper com a inspiració per a les avantguardes
- L'art de la prehistòria.
- L'aproximació a la representació i a l'arquitectura de les cultures precolombines i l'art africà precolonial.
- La influència de l'art primitiu i oriental en l'art contemporani.
La pervivència del clàssic en l'art i la cultura contemporània
- Els principis de l'art clàssic desenvolupat a Grècia i Roma.
- El renéixer de l'art clàssic en el Renaixement.
- La projecció clàssica en l'edat contemporània: del Neoclassicisme a la pintura metafísica.
- La pervivència del clàssic en la cultura popular contemporània per exemple en el cinema, en el còmic, en la moda o els videojocs, entre d'altres.
Cultura popular i Pop art. L'art pop a Espanya i a les Illes Balears
- La cultura popular i la seva relació amb l'art.
- La relació entre la publicitat i el *Pop art.*
- La societat de masses i el Pop art a partir de les obres dels artistes europeus i americans.
- L'Art *pop* a Espanya i a les Illes Balears.
Relacions interdisciplinàries: literatura, cinema, música, fotografia, arts plàstiques, còmic, publicitat, arts escèniques, disseny i moda
- Introducció a l'estudi de l'art com a fenomen interdisciplinari i multicultural propi de la perspectiva actual de l'art.
- La relació de l'art amb la música com l'òpera, el pop, el jazz o el rock entre d'altres.
- El concepte de publicitat i la seva connexió amb l'art.
- La relació de la literatura i la poesia amb l'art.
- La fotografia i el cinema com a nous llenguatges artístics des del s. XIX.

D. L'ART ALS ESPAIS URBANS
Arquitectura i societat
- L'arquitectura com a eina de poder en les cultures d'Egipte o Roma, per exemple, entre d'altres.
- L'arquitectura i el seu paper en la transformació social de les ciutats a partir de la revolució industrial.
- Evolució dels materials de construcció, les tècniques i la integració de les energies renovables.
L'arquitectura en l'art contemporani
- La revolució de l'arquitectura dels nous materials del S.XIX. El naixement de noves tipologies arquitectòniques i l'arquitectura efímera.
- Característiques de l'Art Nouveau a partir de les obres arquitectòniques de Catalunya i de les Illes Balears.
- Les bases del Moviment Modern a partir de les obres dels principals representants. El Racionalisme. La Bauhaus.
- Del Moviment Postmodern a l'arquitectura d'artista.
Intervencions artístiques en projectes d'urbanisme
- L'urbanisme com a art a partir de l'anàlisi d'obres des de l'Antiguitat fins al Renaixement.
- Les escenografies urbanístiques i els jardins en el Barroc.
- L'urbanisme dels gratacels.

- Arquitectura, urbanisme i disseny sostenible.
Art mural i artifici. Art urbà
- L'art sobre els murs. Evolució històrica.
- L'artifici i la il·lusió visual sobre les superfícies planes.
- La intervenció artística a l'espai públic i la democratització de l'art.
- El grafiti i l'art de carrer (street art) com a manifestacions de l'art urbà.
Els espais de l'art: museus, salons, fires, festivals, exhibicions, galeries, tallers, etc
- Definició i funció dels espais dedicats a l'art com els museus, fires, festivals, galeries o tallers, entre d'altres.
- Història i evolució dels espais d'art.
- La repercussió social i econòmica que generen els festivals de música, les fires d'art, els espectacles escènics, els videojocs o el cinema, entre d'altres.

E. LLENGUATGES ARTÍSTICS CONTEMPORANIS
Explorant el cos humà: happening i performance, art acció i art corporal (*body art*).
- La ruptura de les barreres tradicionals. La relació entre l'artista i el públic.
- Característiques de l'art intermèdia dels anys 60-70. El naixement del *happening* i de la *performance*.
- El body art. El cos com a eina i mitjà artístic.
Disseny industrial i arts decoratives
- El concepte de funcionalisme i la seva relació amb l'art, la tecnologia i el disseny del S.XX a partir dels exemples de les *Arts and Crafts*, la *Bauhaus* o el disseny escandinau, entre d'altres.
- La influencia del disseny sostenible en la creació de productes industrials i decoratius.
- L'impacte de la impressió 3D.
Mitjans electrònics, informàtics i digitals en l'art. Videoart
- Introducció als mitjans electrònics i informàtics en l'art contemporani.
- El paper de les xarxes socials i les plataformes digitals. L'estètica de la xarxa.
- El llenguatge del videoart i la seva evolució.
Instal·lacions. De l'art ambient a l'art immersiu i interactiu
- El concepte d'instal·lació artística.
- Evolució des de l'art ambient dels anys 60-70 fins les propostes immersives i interactives contemporànies.
- Característiques de l'art immersiu. Les exposicions digitals.
- Característiques de l'art interactiu. L'ús de la realitat augmentada, la intel·ligència artificial, sensors....entre d'altres.
Narratives serials en l'audiovisual del segle XXI
- Característiques de la narrativa serial en l'audiovisual del S. XXI.
- L'evolució de les narratives serials en les plataformes digitals.
- El paper de les sèries en la representació de diversitat cultural, de gènere i d'identitats.
Narrativa multivers i videojocs
- Característiques de la narrativa multivers. La coexistència de realitats paral·leles que interactuen entre si.
- El multivers en els videojocs a partir d'exemples destacats.